

29 січня - День пам'яті Героїв Крут

Переглядів: 388

29 січня 2024

29 січня 1918 року відбувся бій під Крутами.

На початку січня 1918 року більшовики встановили контроль у Харківській, Катеринославській та Полтавській губерніях та розгорнули наступ на Київ. Наступ більшовицькі війська вели двома групами: одна вздовж залізниці Харків-Полтава-Київ, друга – у напрямі Курськ-Бахмач-Київ.

Центральна Рада УНР у своєму підпорядкуванні мала окремі частини колишньої російської армії, що були українізовані, а також сформовані із добровольців підрозділи, серед яких варто назвати курінь Січових стрільців на чолі з Євгеном Коновальцем, загони вільного козацтва, та сформований Симоном Петлюрою Гайдамацький Кіш Слобідської України. Саме добровольці і стали опорою Центральної Ради.

24-27 січня 1918 року запеклі бої розгорнулись за станцію Бахмач. Українські війська змушені були залишити Бахмач і відступити до станції Крути. На підкріплення українських частин в Крути було направлено Першу Українську юнацьку (юнкерську) школу ім. Б. Хмельницького у складі чотирьох сотень (400-450 курсантів та 20 старшин (офіцерів)). До юнаків школи приєдналась перша сотня (116-130 осіб) новоствореного добровольчого Помічного Студентського куреня січових стрільців. Переважна більшість студентів не мала достатньої військової підготовки, студенти були погано озброєні. До курсантів юнацької школи, студентів і гімназистів приєдналося ще десь до 80 добровольців з підрозділів місцевого Вільного козацтва із Ніжина.

Загалом, за різними підрахунками, у Крутах 29 січня 1918 року перебувало до 520 українських вояків і юнаків та студентів, які мали на озброєнні до 16 кулеметів та одну гармату на залізничній платформі.

Упродовж дня вони вели бій за станцію з більшовицькими військами загальною чисельністю (за твердженням більшості джерел) 4800 осіб, в їх числі 400 балтійських матросів. Усі добре озброєні і з артилерією.

Після бою, у примерках, українські війська організовано відступили зі станції Крути до своїх ешелонів. 27 студентів та гімназистів, які знаходилися у резерві, під час відступу потрапили у полон. І наступного дня ці 27 героїв були розстріляні або замордовані. Згодом їх поховали на Аскольдовій могилі у Києві.

